דגל מחנה אפרים — אחרי מות

וכפר הכהן אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו ולבש בגדי הבד בגדי הקודש הנה המקרא הזה כולו מקשה כי היה די לומר ולבש בגדי הקודש. ומה צורך לאמר באריכות הלשון אשר ימשח ואשר ימלא וכו': והנה מפרשי התורה ביארו בזה והרגישו בדקדוקי הפסוק ופירשו כ"א לפי דרכו אשר נתן לו אלקים לחדש בתו"הק איש איש על עבודתו ועל משאו וגם בוודאי יש סודות נפלאי' בכל אות ואות ובוודאי נכתב כל אות ואות לרמוז על סודות ההם וגם אנו נאמר לפי דרכינו מה שחנני ה' ברחמיו וברו"ח ובהקדם מאמר חז"ל מדתו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה ויש להעיר בזה אומרם רודף שלום צריך ביאור כי ענין רדיפה משמעו נצחון וזה לא יתכן פה ויבואר ע"פ הקדמה ששמעתי מאא"ז ז"ל משל לרופא אומן וחכם מופלא בענייני הטבעים מזגים של בני אדם כשבא לחולי קשה ולשומעו הוא יכול לעמוד על דעתו וליתן לו סממנים אף שהם חדים ומרים מאוד וכמע' מסוכנים למות מהם אך מחמת שהוא מבין היטיב הדבר שלזה החולי צריך סממנים ההם אבל רופא אחר זולתו אין רשאי לעשות כך שאינו חכם ובקי כמו הוא כי בקל יכול לטעות ולאבד נפש ועפ"ז נבין מאמרם ז"ל כי הנה ידוע מדת אהרן היה כך כשהיה ריב בין אנשים היה משתדל והולך אצל כ"א ואומר לו שחבירו מתחרט על ריבו עמו ורוצה להתפייס עמו עד שהוא מתווך השלום ביניהם וענין מקרבן לתורה היה ג"כ נמשך מזה כי אנשי ריב ומדון ממילא היו מתחרטין מעצמם תמיד על מעשיהם תיכף בחושבם שאהרן הכה"ג יצטרך להטריח עצמו ולילך אצל כ"א ולדבר עם כ"א על עסקי ריבם בכדי לתווך השלום כדרכו וכמדתו ובשביל זה היו מתביישים ממעשיהם וחזרו ממעשיהם הרעים ועשו תשובה ונתקרבו לתורה והנה זה נכון באותם שהיו מכירים ערכם נגד ערך אהרן הכהן והיה זה לחשיבות גדול בעיניהם שאהרן הכה"ג ידבר עמם אבל מה לעשות באיזה שוטה וגם רוח שאינו מכיר ערך שפלותו ולא נחשב בעיניו כלל למעלה מה שאהרן יטריח עצמו בשבילו כי סבור בדעתו שראוי הוא שאהרן ידבר עמו ואיך אפשר לקרב לזה לתורה ולעבודה הנה לזה הים צריך לשנות מדתו ודרכו ולרדוף אותו אדם לנצחו ולהשפילו ולהראות לו חסרונו וערכו השפל בכדי שאח"כ יוכל לעשות שלום בינו לבין חבירו ובינו לאביו שבשמים ולקרבו לתורה וזהו שרמזו אוהב שלום ורוד' שלום היינו לפעמים היה צריך להיות בחי' רודף כדי לתווך השלום כנ"ל והנה אהרן הכהן הוא היה רשאי לעשות כדבר הזה אף שאינו ממדת החסידות לרדו' איש מישראל אך אהרן הכהן שכל מעשיו היו לש"ש ולא היה עושה שום דבר בשביל דעתו ורצונו רק לרצון הש"י הוא היה יכול לעמוד לצורך שעה לשנות בדבר מדרכי עולם מפני דרכי שלום והבן זה שהוא כדומה ממש למשל הנ"ל וזה י"ל שמרמז ג"כ הפסוק שהתחלנו בו להורות לנו דרך הישרה איך להתנהג בו עם בני אדם והוא שאמר וכפר הכהן מלשון אכפרה פניו והיינו שהצדיק המיוחס בשם כהן כנזכר כמה פעמים יראה לקנח ולהדיח צואת כתמי ישראל ולטהרם מזוהמת חלאת טומאתם ואיזה כהן אשר ימשח אותו היינו שהש"י משחו לגדולה ויצו אותו להיות לנגיד על ישראל עמו שיש בידו להמית ולהחיות ואשר ימלא את ידו היינו רשותו כלומר שימל' כל רשותו וחפצו ורצונו רק לכהן תחת אביו שבשמים ולא יהיה לו שום רצון אחר ואיש צדיק כזה ולבש בגדי הבד בגדי הקודש היינו שרשאי לפעמים ללבוש א"ע בבחי' בגידות שלא כמדתו ומ"מ הם בגדי הקודש כיון שכל מעשיו הם רק לש"ש ויש בזה צורך לפעמים להתנהג עם ב"א בבחי' בגידת בוגדים כדי להכניעם ולהשפילם ולרודפם ולהכניעם תחת יד הקדושה כנ"ל וד"ל והמש"י:

וכפר על בני ישראל מכל חטאתם אחת בשנה יש בזה דברים עמוקים לפענ"ד והוא ע"ד הפייטן שסידר העבודה ביוה"כ וכך היה מונה אחת אחת ואחת וכו' אחת ושבע ועיין בגמרא טעם שהיה צריך להזכיר תיבת אחת עם כל אחד ויש בזה לפע"ד טעם ע"ד הסוד כי ידוע הבינה נקראת אחת כי בינה היא עולם המחשבה ושם הוא אחדות גמור רק בגוף מתפרדים העופים לדרועא ימינא ושמאלא שהם בחי' חו"ג ולכך המחשבה נקרא אחת כי שם הזווג בתדירא וזהו אחת האמור בעבודה שנכלל בו תלת מוחין כח"ב שהם סוד המחשבה הנקרא אחת וכו' אחת ושבע שהיא המלכות נמצא כלול שם כל הע"ס והזכיר בכ"א תיבת אחת לכלול כולם באחת שהוא הבינה ולהמתיק הדינים בשורשן וזהו בחי' יוה"כ אמא וברתא והבן: וזה י"ל הרמז וכפר על בני ישראל מכל חטאתם אחת בשנה היא עולם הבינה ושנה היא מלכות והיינו להמשיך עולם הבינה בבחי' הנ"ל שיוכלול ויתאחד שם כנ"ל בעבודה וממילא ימתקו כל הדינים ויתכפר עונותיהם של ישראל והבן כי בכאן רימזה התורה לדרכינו מהיכן הכפרה בא לבני ישראל ביוה"כ אחת בשנה כנ"ל והבן:

והנה יש בחי' "עשן" וזהו בארנו בשנה ונבאר גם בנפש בכל עת ע"ד הידוע כי התורה מכפרת עון וכמאמרם ז"ל בשעה שהחכם יושב ודורש הקב"ה מכפר עונותיהם של ישראל ובוודאי איזהו תורה מכפרת תורה לשמה כי שלא לשמה ח"ו טב לי' דלא אתברי וענין לשמה היינו לשם ה' כידוע בכתבים והנה יש ה' עילאה וה' תתאה ה' עילאה היא בחי' אמא עילאה וה' תתאה היא בחי' אמא תתאה וזהו סוד יוה"כ שני כפורים כידוע נמצא מי שלומד תורה לשמה בכוונה הנ"ל אזי נעשה אצלו בחי' יוה"כ ממש גם יש להבין זה ע"פ דברי אא"ז זללה"ה שאמר אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד היינו שמכניס בנימודו האחד שהוא אלופו ש"ע והוא תורה לשמה והוא אלוף בינה לכן מוחלין לו כל עונותיו שנעשה בחי' יוה"כ ממש שהוא סוד עולם הבינה ולכך כשהחכם יושב ודורש כי הוא הלומד תורה לשמה ואומר לפני העולם תורה לשמה מוחלין להם כל עונותיהם: וזהו שמרומז ג"כ וכפר על בני ישראל מכל חטאתם אחת בשנה: פי' כשמכניס אחת שהוא אחד אלופו ש"ע בשנה היינו בלימודו אז הוא אצלו בחי' יוה"כ ומוחלין לו כל עונותיו והבן כי יש בזה להאריך:

עוד ירמוז אחת בשנה כי ידוע אורייתא וקב"ה וישראל כולהו חד כי האדם הוא הקב"ה בחי' שם הוי"ה ב"ה במילוי מ"ה מספר אדם ואורייתא היא ברמ"ח מצות עשה ושס"ה מצות ל"ת ומשם נמשך האדם דלתתא בבחי' רמ"ח אברים ושס"ה גידים וכשאדם עוסק בתורה לשמה לשמור ולעשות אזי מקרב כל איבריו לשורשם מהיכן שנמשכו ונתהוו היינו אל התורה ונעשה כל אבר שלו מרכבה למצוה פרטי המתייחס לאותו אבר ונעשה הוא והתורה אחד ביחוד ואחדות גמור כמו יחוד איש ואשה כדאיתא בסבא משפטים לבתר מלילת עמי' בתר שושיפא ע"ש ונעשה עם התורה ביחודא חדא ומבשרי אחזה אלוהאם בזיווג הגשמי והיו לבשר אחד ק"ו באלף אלפי אלפים ק"ו ברחניות שנעשה אחדות גמור ממש הוא עם התורה וזהו שמרמז אחת בשנה היינו שנעשה לגמרי אחד בשנה היינו עם התורה שלומד וה' יעזור לנו לזה להיות מן העובדים לשמה: וע"פ דרכינו הנ"ל נבוא לבאר

בעניינא דפסח ומ"ש בזוה"ק אלמלא נטרין ישראל תרין סטרין דנהמא דא לא הוו עיילי בדינא כלל ע"ש כי איתא בכתבי האר"י ז"ל פסח הוא מרמז פה סח ע"כ והנה פה נקרא מלכות כדאיתא מלכות פה וכו' ומלכות הוא בחי' דין ע"ד דינא דמלכותא וכו' והוא בחי' ר"ה בשנה שהוא יומא דדינא ויוה"כ הוא בחי' המתקת הדינים ע"י אמא עילאה כי מלכות יש לה עליה עד עולם הבינה ושם נמתקו כל הדינים בשורשן ושם החיים והחירות והסליחה מצד אמא ע"ד תבוא אמה ותקנח וכו' שהוא לשון כיפור וקינוח וזהו בבחי' שנה שהוא חג פסח ומרמז על המתקת הדינים שנעשה רשימן מיו"כ מהו שמרמז פה סח היינו שמעלין פה שהוא מלכות סח הוא מספר חיים היינו לעולם הבינה כנ"ל וכבר נתבאר שכן הוא ג"כ בנפש ע"י שלומד תורה לשמה נעשה אצלו בחי' יוה"כ כנ"ל שהוא מכניס אלוף בינה בלימודו שהוא בחי' מלכות תורה שבע"פ ורבן נמצא אצלו הוא תמיד בחי' יוה"כ ואין אצלו ר"ה כלל שהוא מרמז על הדין וזהו לא עיילי בדינא כלל כי הוא ממש ענין פה סח שרומז להמתקת הדינים כן הוא אצלו בכל עידן ועידן וזהו הפי' צדיקים נכתבין ונחתמין לאלתר לחיים שאצלם אינו יום הדין כלל והבן:

והנה ידוע כי שורש המתקת הדינים הם בחג הסוכות ע"י החסדים כידוע וזהו ולקחתם לכם פרי עץ הדר וכו' ושמחתם לפני ה' אלקיכם ולפי דרכינו כי הכל נרמז בחג הפסח בשנה ובנפש כנ"ל והיכן נרמז בכאן בחי' החסדים מן האתרוג וי"ל כי ידוע שקודם חג פסח צוה ה' לבער חמץ ושאור והוא מלא בכל הספרים שהוא בחי' גאוה שעולה למעלה וכבר ידוע אתרוג הוא ר"ת אל תבואני רגל גאוה ולכך צריך לאקדומי אתרוג שהוא בחי' ביעור חמץ ושאור כדי לעייל בהיכל חג הפסח שהוא בחי' פה סח וזהו פי' הפסוק אל תבואני רגל גאוה ואז ויד רשעים אל תנידני היינו אל תדיינני שלא יעייל בדינא כלל כיון שכבר באו החסדים ונמתקו כל הדינים והבן ויש בזה להאריך ולפרש אך כי נלאתי מחמת חלישת כוחי וה' יחזקני ויאמצנו אמן:

והואיל שאנו עסוקים כאן בעניינא דאתרוג נזכיר עוד דבר אחד שאמרתי בענין האתרוג כי איתא בספרים אתרוג ע"ה גימ' תורה ע"פ והנה להבין זה הרמז כי ידוע כל עיקר התורה הם אנכי ולא יהיה לך שהם כלל כל התורה כולה לבוא לאמונת אלוהות ויחודו ית"ש וצדיק באמונתו יחיה וכבר נתבאר לעיל מזה והנה איתא שקולה ע"ז ככל התורה כולה והמודה בה כאלו כופר בכל התורה כולה והכופר בה כמודה בכל התורה כולה והכל הוא לטעם הנ"ל כי אנכי שהוא אמונת אלוהות בו תלוי כלל כל התורה כולה והנה אימא בגמרא כל הכועס כאלו עובד ע"ז וכעס הוא רק ענין מגאוה ומכ"ש כל המתגאה בוודאי כאלו עובד ע"ז וכשהשם עוזר לאדם שמסתלק מן הגאוה וגבהות לבו אז הוא כופר בע"ז וממילא הוא מודה בכל התורה כולה כנ"ל וזהו הרמז אתרוג שהוא ר"ת אל תבואני רגל גאוה והיינו שיסתלק מן הגאוה מכל וכל ולכך הוא גימ' תורה היינו שאז הוא מודה בכל התורה כולה שהעיקר הוא אנכי כנ"ל והבן:

את משפטי תעשו ואת חקותי תשמרו ללכת בהם אני ה' כי ידוע שכל מגמותינו בתורה ותפלה ומצות ומ"ע כדי לאקמא שכינתא ולייחדא בבעלה והאדם נקרא הולך שתמיד הוא הולך ממדריגה למדריגה או שפוחת והולך ח"ו או שמוסיף והולך בכל יום למעלה והוא כאמר את משפטי תעשו ואת חקותי תשמרו ללכת בהם ממדריגה למדריגה והכל יהיה הכוונה אני ה' היינו שיצטרף ויתייחד אני שהוא השכינה כביכול עם ה' היינו צירוף הויה אדני שזהו יחוד קוב"ה ושכינתיה והבן:

ושמרתם את חקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם אני ה' י"ל בזה בדרך רמז ע"ד דאיתא ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים ע"ד תנו עוז לאלקים: ופרנסה היינו חיות ר"ל בעשיות מצותיו יתברך בזה נותנין כח יעוז וחיות להשם ב"ה כביכול וזהו שמרמז ושמרתם את חקותי וכו' וחי בהם אני ה' היינו שיתנו כח ועוז וחיות לה' והבן:

עוד ירמוז כי ידוע אדם הוא חלק עשירית מן אותיו' אמת והוא נקודה של אמת וזהו אשר יעשה אתם אותיות אמת האדם שהוא עצמו האדם כנ"ל וזהו שיראה לתקן ולעשות בחי' אמת שהוא מורה על התפשטות אלוהותו יתברך ראש תוך סוף והמשי"ב:

עוד ירמוז כי ידוע משפטים וחוקות שני עניינים הם כי משפטים הם מצות שמעיות היינו מה שהשכל מחייב אותם כגון כיבוד אב ואם וגניבה ודומיהם וחוקות היינו שאינו יכול להשיג ע"פ החכמה והשכל הפשוט מפני מה לעשות אותה רק שהם גזירות חוק המלך אל עבדיו ואף שלמה המע"ה שהיה אב לכל החכמים אמר על ענין פרה אדומה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממנו ובאמת כל החוקים הם שייכים לשורש חיות נשמות של ישראל להחיותם בזה אף שאין אנו יודעין האיך הוא הדבר והוא כמשל הרופא מומחה שאומר זה הרפואה הוא שייך לזה החולי ואף שאין החולה יודע למה זה ועם מה זה עכ"ז הרופא שהוא חכם גדול ויודע כל בחי' הרכבת האדם ותכונתו הוא היודע מזור למכאובו וכן הוא הדבר ברפואות הנפש כביכול שכל מה שצונו השם אלקינו הוא רק לטובת נפשינו לחיותינו וכל מצוה ומצוה שייך לשורש נשמו' של ישראל והוא היודע ומבין זה והוא שורש השרשים ואין עוד מלבדו ולכך קיים א"א כל התורה כולה עד שלא ניתנה כי הגיע לאמיתת אלוהות כי כל המצות הם שער ומבוא לבוא אל אמיתת אלוהות שהוא אנכי ולא יהיה לך כמ"ש מזה כבר במ"א אך זעירין אינון שיוכלו לבוא אל אמיתת אלוהות וכן יש באדם ב' עניינים אלו שיש לו ה' בחי' "נרן" חיה יחידה "ונרן" היינו מעשה ודיבור ומחשבה הם מושגים והוא נגד מצות שמעיות שאותם המצות מחיים את בחי' "נרן" שלו וחיה יחידה אינם מושגים כלל והוא נגד חוקות שבאותם המצות הוא מחיה בחי' חיה יחידה שלו וזהו שמרמז ושמרתם את חוקותי ואת משפטי היינו כל התורה הן בחי' חוקות הן בחי' משפטים אשר יעשה אותם החוקות כמו המשפטים: האדם היינו ה' אדם ר"ל שבזה הוא מתקן כל ה' בחי' של אדם ויבוא לבחי' שיקרא האדם כי מתקן כל ה' בחי' שלו "נרן" חיה יחידה וזהו וחי בהם היינו אף בחי' חי שהוא ר"ת חיה יחידה ג"כ תלוי בהם ע"י מצות וחוקות התורה יתקן כל הה' בחינות להיות בחי' האדם בשלימות בחינותיו ואז יהיה אני ה' היינו יחוד קב"ה ושכינתיה כנ"ל והבן:

אשר יעשה אותם האדם וחי בהם ודרשו רז"ל ולא שימות בהם י"ל בזה בדרך רמז ע"ד דאיתא בגמרא ושמתם וכו' זכה נעשה לו סם חיים לא זכה וכו' ופי' המהרש"א ז"ל אם לומד שלא לשמה מתהפכין האותיות תם מסופו לראשו ח"ו ואם לומד לשמה אזי מכניס הא' שהוא אלופו ש"ע בתוך אותיות תם ונעשה אמת ונעשה לו סם חיים כי אמת הוא חיים וזהו שמרומז אשר יעשה אותם האדם וחי בהם היינו שיעשה לשמה ויהיה נעשה לו סם חיים כנ"ל ולא שימות בהם ח"ו כנ"ל רק שיכניס הא' שהוא אלופו של עולם וזהו אני ה' ויעשה אמת וחיים והבן: